

(המשך מעמוד 22)

שולמית אלוני את עצמו לאופנת-השלום. אולם האיש מס' 2 בתנועת ר"ק, מירון נבנישתי, הכריז בארץ ובעולם שהסיפוח הוא בלתי-הפיך, ושעל כן אין עוד טעם להיאבק בו. יש להשלים עימו ולהתרכז בשיפור מעמדם של הערבים בשטחים המסופחים. הרבר תאם היטב את הקו של אלוני עצמה, שהתנגדה בתוקף לכל מגע עם אש"ף.

שאלת המגע עם אש"ף — הנציגות הבלתי-מזוהרת של העם הפלסטיני — אכן הפכה שאלת המפתח בתנועת-השלום. היא היוותה את פרשת המים, שבה נסדרו הכוחות.

עוד בימי המצור על ביירות המערבית אותה יאסר ערפאת לכוחות-השלום הישראליים, שהוא מעוניין במגעים עימם — רבו שהוא צעד ראשון הכרחי בכיוון להכרה הדרית בין ישראל והתנועה הלאומית הפלסטינית. הוא הגביר איתותים אלה אחרי הפינוי מביירות, כאשר הפלסטינים בכל העולם חיפשו ררך חדשה כדי להתאים את עצמם למציאות.

הזמנה גלווייה נשלחה לאנשי המערך כראשית השנה, וזמן קצר אחרי הטבח במחנות-הפליטים. הם נקראו לבוא לוועידה עם אנשי אש"ף באיטליה. הפניה הושבה ריקם, בצירוף הורעה שכל אדם

שיתוף-הפעולה בין התנועות הלאומיות משני הצדדים.

גישה זו מובילה לחיפוש מגעים עם כל כוחות-השלום בעולם הערבי, להירברות עם אש"ף ולשיתוף-הפעולה יומיומי הדוק עם המנהיגות הלאומית בשטחים הכבושים.

החלוק של גישה זו — בהלכה ובמעשה כאחד — הוא המועצה הישראלית למען שלום ישראל-פלסטיני. לא היה זה מיקרה שחבריה קיימו את המגעים הראשונים עם אש"ף ואת הפגישות הרשמיות הראשונות עם הנהגתו הראשית, מילכוד המגעים שנערכו בחסות קומוניסטית בין קומוניסטים ושותפיהם משני הצדדים.

שונה לגמרי גישתו של חלק אחר של מחנה השלום, שסיסמתו העיקרית היא למעשה אנטי-ערבית.

מגמה זו שוללת את סיפוח השטחים הכבושים בעיקר מפני שהוא עלול להביא לכינון מדינה דו-לאומית, בעלת מיעוט ערבי גדול לאלתר, ורוב ערבי בעתיד.

המסקנה של שתי הגישות עשויה להיות זהה — אך המוסר השונה, הטמון בהן, מוביל בהכרח למעשים שונים ולהברעות שונות.

ביום-העצמות תשמ"ג נערך ליד שכם מחזה מזור. בגשם סוחף נערכו בהרברכה שתי הפגנות: אחת של חסידי התנחלות

ערפאת בין סתי פלר, אורי אבירי ויעקב ארנ

שכס-עילית, אחת של שלום עכשו, שהתנגדה להתנחלות משתתפי שתי ההפגנות היריבות חלפו על פני שכס הערבית, אחוז ממרכזי העם הפלסטיני מדור-דורות, מבלי להיעצר בה. הערבים לא היו שותפים לוויכוח על גורלם. זה היה ויכוח יהודי פנימי. כאשר הלכו אנשי שלום עכשו בסוף השנה להפגין בלב חברון, אחרי הפוגרום שערכו שם המתנחלים, הם נשאו עימם שלט כערבית. אך גם הפגנה זו היתה למעשה מנותקת מן האוכלוסיה המקומית.

כין שלום עכשו ובין שני מיליון הערבים החיים עתה תחת שילטון ישראלי אין כל קשר. בהפגנותיו אין לעולם דובר ערבי, גם לא מקרב האזרחים הערביים של ישראל. שיתוף-הפעולה ממשי בין התנועה ובין בני העם השני, שעזמו היא רוצה לחיות בשלום, אינו קיים.

גרוע מזה: כאשר ניגשו הפרופסור מנחם מילסון ויורשיו להקים מליציה מזויינת של קוויולינגים ערביים בשטחים הכבושים, מעין מהרורה פלסטינית של רבי-סרן חראד, הוא מצא לו חסידים ותומכים נלהבים דווקא בקרב מפ"ם והתנועה הקיבוצית, שדיברו על דריקים ושלום.

ערבי קטן ומלוכלך

ל זה מוכן יותר לשמע דבריו של אחד הדוברים הכולטיב ביותר של תנועת-השלום: הסופר א. ב. (אברהם, בולי) יהושע.

במשך השנה השמייע סופר זה, ממייסדי שלי, שעבר למיפלגת-העבודה, סידרה של התבטאויות שריח חריף של גזענות אנטי-ערבית נדף מהן.

צב מול צב: אש"ף וישראל על רקע לבנון הבוטרת

במיפלגת-העבודה אשר יאות להשתתף בפגישה כזאת יגורש ממנה לאלתר. לא נמצא איש שהיה מוכן לכך.

כדי להפגין את רצינות כוונתו כלפי חוץ ופנים, הזמין יאסר ערפאת משלחת רישמית מטעם המועצה הישראלית למען שלום ישראל-פלסטיני, המוגדרת כגוף ציוני, לפגישה על ארמה ערבית. פגישה זו הסתיימה בהודעה רישמית משותפת, שפורסמה כרומנית בתלאיב ובתוניס. היה זה התמרור הגדול השני ברך להירברות, אחרי הפגישה של ערפאת איתי — בכיירות הנצורה, חצי שנה לפני כן.

אך גם אחרי כן נותרו המערך ושלום עכשו בעמדת-הסירוב. אמנם, אחד מראשי שלום עכשו, מררכי בראון, מי שהיה קצין-החינוך הראשי של צה"ל, הפר את הוראת תנועתו והסכים להיפגש עם מנהיג אש"ף, צאלח (אבו איאד) ח'לף, בכודפסט. אך חברו, בני ברבש, שיכול היה להיפגש עם נציג אש"ף במוסקווה, קיבל הוראה חמורה מתנועתו להימנע מכך, וציית. יחד עם שולמית אלוני ואהרון הראל, ח"כ העבודה, חברי אותה המישלחת, הוא החרים את הפגישה.

פרשת-המים עברה גם בתוך תנועת שלי הקטנה, שכמה ממייסדיה ומראשיה היו חלוצי המגעים עם אש"ף.

אחרי הפגישה של שלושה מראשי שלי עם יאסר ערפאת ועמיתיו בארץ ערבית, התפרקה התנועה. פלג אחד, שרצה בכל כוחו להתחבר עם שלום עכשו ו"יוני" המערך, דחה את הפגישה מכל וכל. הפלג השני, ובו רוב מייסדי שלי, התנגד להודנות זו אחרי גופים חסרי דרך ברורה, תבעו ששלי תלך בראש ותצביע במעשים נועזים על הדרך. כך חל פילוג.

זה הדגים את המצב לאשורו: הפלג ה"ציוני-סוציאליסטי" של שלי פול לעבר שלום עכשו, אנשי שלום עכשו פולו לעבר ה"יונים" במערך, אלה פולו לעבר הנהגת מיפלגת-העבודה, זו פולה לעבר העבר הכריה הימניים-לאומניים, ואלה פולו לעבר הליכוד וגוש-אמונים.

לכל אחד בשורה ארוכה זו היה סמן ימני.

שלום עכשו — עם מי?

תכן כי הסיבה לחירלון זה של כוחות-השלום — הטראגדיה האמתית של תשמ"ג — היתה יותר עמוקה מאשר המאניפולציות המיפלגתיות וקוצר-הראייה של עסקנים. יתכן שהיא טבועה כעצם מהותם.

למעשה משולבות בתנועת-השלום שתי נימות שונות. הברל ביניהן עשוי להיראות כהברל טאקטי בלבד, אך למעשה זהו הברל של מהות.

יש תנועת-שלום המאמינה כי האינטרס הקיומי של ישראל מחייב את השתלבותה במרחב ואת

יאסר ערפאת מסייר אצל כוחותיו בבקאע. העולם כולו נגרנו